

ZAGROŻENIE WYPADKOWE W AUTOBUSACH

W 2019 roku wypadki autobusów¹ stanowiły 2,4% wszystkich wypadków na polskich drogach. W wypadkach tych śmierć poniosło 0,3% wszystkich ofiar śmiertelnych i 1,8% ciężko rannych (tab.2). W latach 2010-2019 liczba ofiar śmiertelnych w autobusach wahała się od 3 do 19 osób w ciągu roku, a ciężko rannych od 138 do 295 (tab.1). W porównaniu z innymi uczestnikami ruchu zagrożenie kierowców i pasażerów autobusów jest stosunkowo niewielkie. Jednak w ciągu ostatnich 10 lat liczba wypadków autobusów wzrosła o 6% a ich udział procentowy z 1,8% do 2,4% (tab.2, rys.1).

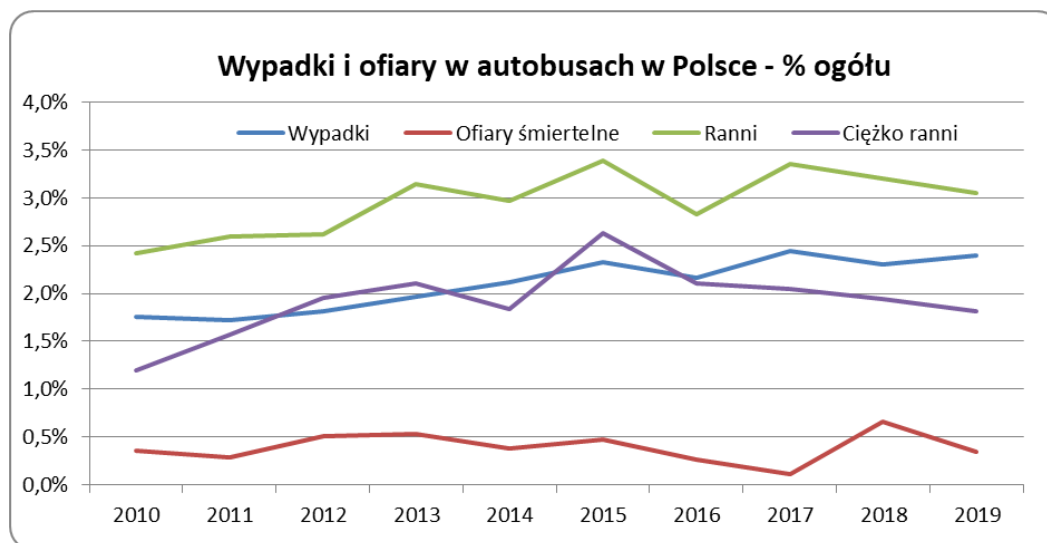
Tabela 1. Wypadki i ofiary w autobusach w Polsce w latach 2010-2019

Autobusy	Polska									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wypadki	684	688	672	706	740	767	727	799	730	727
Ofiary śmiertelne	14	12	18	18	12	14	8	3	19	10
Ranni	1184	1288	1199	1384	1262	1348	1155	1322	1195	1081
Ciężko ranni	138	198	236	246	215	295	255	228	213	193

Tabela 2. Wypadki i ofiary w autobusach w Polsce w latach 2010-2019 – udział % ogółu

Autobusy % ogółu	Polska									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wypadki	1,8%	1,7%	1,8%	2,0%	2,1%	2,3%	2,2%	2,4%	2,3%	2,4%
Ofiary śmiertelne	0,4%	0,3%	0,5%	0,5%	0,4%	0,5%	0,3%	0,1%	0,7%	0,3%
Ranni	2,4%	2,6%	2,6%	3,1%	3,0%	3,4%	2,8%	3,3%	3,2%	3,0%
Ciężko ranni	1,2%	1,6%	2,0%	2,1%	1,8%	2,6%	2,1%	2,1%	1,9%	1,8%

Rysunek 1. Wypadki i ofiary w autobusach w Polsce w latach 2010-2019 – zmiany udziału %

¹ Dane źródłowe: Komenda Główna Policji, opracowano na podstawie bazy danych Polskiego Obserwatorium Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (POBR) www.obserwatoriumbrd.pl

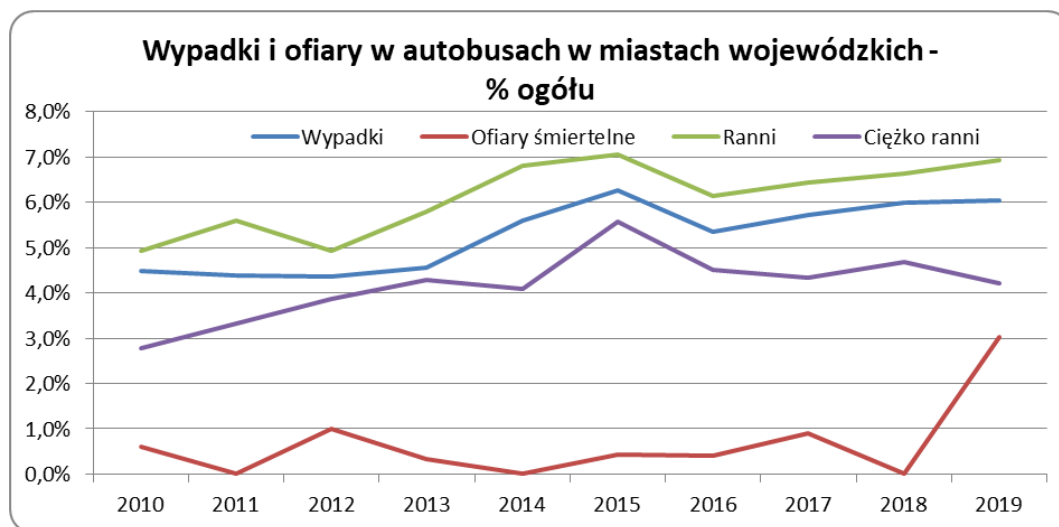
Trochę gorsza sytuacja jest w miastach wojewódzkich, w których w 2019 roku wypadki autobusów stanowiły 6% wszystkich wypadków w tych miastach, ofiary śmiertelne w autobusach to 3% ogółu zabitych, a ciężko ranni to 4,2% najciężiej poszkodowanych we wszystkich wypadkach w tych miastach (tab.4).

Tabela 3. Wypadki i ofiary w autobusach w miastach wojewódzkich w latach 2010-2019

Autobusy	Miasta wojewódzkie									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wypadki	376	406	386	388	467	491	428	472	481	437
Ofiary śmiertelne	2	0	3	1	0	1	1	2	0	6
Ranni	492	620	517	587	666	640	580	625	613	569
Ciężko ranni	50	78	106	113	112	144	129	119	130	107

Tabela 4. Wypadki i ofiary w autobusach w miastach wojewódzkich w latach 2010-2019 – udział %

Autobusy % ogółu	Miasta wojewódzkie									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wypadki	4,5%	4,4%	4,4%	4,6%	5,6%	6,3%	5,4%	5,7%	6,0%	6,0%
Ofiary śmiertelne	0,6%	0,0%	1,0%	0,3%	0,0%	0,4%	0,4%	0,9%	0,0%	3,0%
Ranni	4,9%	5,6%	4,9%	5,8%	6,8%	7,1%	6,1%	6,4%	6,6%	6,9%
Ciężko ranni	2,8%	3,3%	3,9%	4,3%	4,1%	5,6%	4,5%	4,3%	4,7%	4,2%

Zagrożenie użytkowników autobusów w Warszawie nie wyróżnia się na tle innych miast wojewódzkich. W 2019 roku wypadki z autobusami stanowiły 6,8% ogółu, a ofiary w autobusach to 2,9% ogółu ofiar śmiertelnych i 1,9% ciężko rannych na drogach w Warszawie (tab.6). W ciągu 10 lat na drogach w Warszawie zginęło 578 osób, w tym 3 pasażerów i 1 kierowca autobusu, a ciężko rannych było 1349 osób, w tym 56 pasażerów i 3 kierowców autobusów (tab.5).

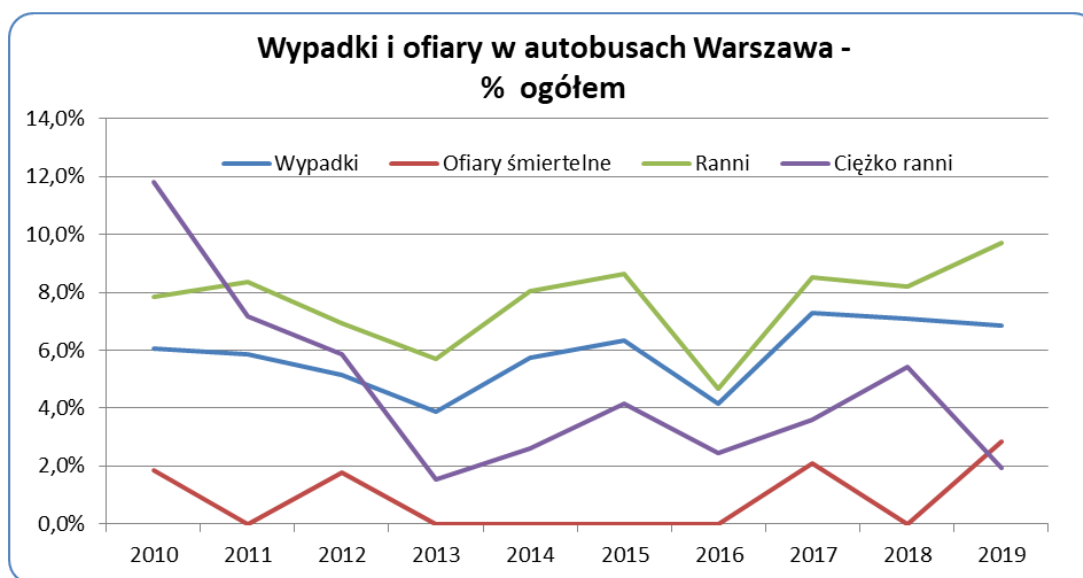
Tabela. 5. Wypadki i ofiary w autobusach w Warszawie w latach 2010-2019

Autobusy	Warszawa									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wypadki	65	61	51	46	64	61	38	78	78	61
Ofiary śmiertelne	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1
Ranni	96	101	80	77	100	94	49	104	103	99
Ciężko ranni	11	11	10	3	4	4	4	4	6	2

Tabela. 6. Wypadki i ofiary w autobusach w Warszawie w latach 2010-2019 – udział %

Autobusy % ogółu	Warszawa									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wypadki	6,1%	5,8%	5,1%	3,9%	5,8%	6,3%	4,1%	7,3%	7,1%	6,8%
Ofiary śmiertelne	1,9%	0,0%	1,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,1%	0,0%	2,9%
Ranni	7,8%	8,4%	7,0%	5,7%	8,0%	8,6%	4,7%	8,5%	8,2%	9,7%
Ciężko ranni	11,8%	7,2%	5,8%	1,6%	2,6%	4,2%	2,5%	3,6%	5,4%	1,9%

Rys. 3. Wypadki i ofiary autobusach w Warszawie w latach 2010-2019 – udział %

Młodzi kierowcy autobusów w wieku 25-34 lata uczestniczyli w 24% wypadków autobusów podczas gdy kierowcy w tym wieku uczestniczyli w 36% wypadków samochodów osobowych. W wypadkach z udziałem młodych kierowców autobusów w 2019 roku nie zginęła żadna z 10 ofiar śmiertelnych w autobusach (w 2018 4 osoby z 19 ofiar śmiertelnych w autobusach) .

21 lat to minimalny wiek dla zdobycia prawa jazdy kat. D uprawniającego do prowadzenia autobusu określony w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i stosowany w większości krajów. W Polsce na uzyskanie prawa jazdy na autobus jest wymagane ukończenie 24 lat (kategoria C od 21 lat).

Młodzi kierowcy w większości krajów stanowią jeden z głównych problemów bezpieczeństwa ruchu drogowego. Eksperti z różnych krajów zastanawiają się jak wpływać na młodych ludzi, aby ograniczyć zagrożenia powodowane przez nich w ruchu drogowym. Wypadkowość młodych kierowców jest związana z brakiem doświadczenia z jednej strony a brakiem motywacji do bezpiecznych zachowań i skłonnością do podejmowania ryzyka z drugiej strony.

Na pewno szkolenie młodych ludzi na przyszłych kierowców ma tutaj ogromne znaczenie. I chodzi tutaj o szkolenie kierowców w szerszym zakresie. Podstawowych nawyków nabiera kierowca podczas pierwszego szkolenia na kategorię A lub B.

Od lat w Polsce mówi się o konieczności zmiany systemu szkolenia kierowców, który obejmowałby okres próbny, w tym dodatkowe ograniczenia dla młodych kierowców po uzyskaniu prawa jazdy (np. prędkości), specjalne szkolenia w pierwszych miesiącach samodzielnych jazd. Już dawno stwierdzono, że szkolenie w tradycyjnym systemie tylko w ośrodku szkolenia kierowców nie jest wystarczające do przygotowania młodego kierowcy do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym. W szkoleniu powinien być położony główny nacisk nie tyle na naukę przepisów co na naukę bezpiecznych zachowań na drodze, kształtowanie świadomości ryzyka, indywidualnej motywacji i społecznej odpowiedzialności. Młody niedoświadczony kierowca powinien znajdować się pod specjalnym nadzorem w okresie pierwszych dwóch lat kierowania pojazdem. Kierowca mający solidne postawy starając się o prawo jazdy kategorii D będzie potrafił zachować się odpowiedzialnie i bezpiecznie również jako kierowca zawodowy autobusu.

Opracowanie: Maria Dąbrowska-Loranc, Anna Zielińska, Instytut Transportu Samochodowego, POBR